

A LEGKISEBB IS SZÁMÍT

INTERJÚ LANKU ILDIKÓVAL

AZ ÉRD ÉS TÉRSÉGE VÍZIKÖZMŰ KFT. ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJÁVAL

ZSEBŐK LAJOS
a MaVíz munkatársa

De még mennyire számít, sőt néha a legkisebb is lehet a legnagyobb. Interjúkat a legkisebb víziközmű-szolgáltató ügyvezetőjével készítettük, az érdeiek a legutóbbi szerelőversenyen a legnagyobbak voltak, mert megnyerték azt. Interjúnkban Lanku Ildikót igyekszünk bemutatni, de most is azon keresztül, miről mit gondol, mit mond és mit tesz. És bizony úgy látszik, elég sokat tesz bent a cégnél, otthon és még két másik cégnél. Mindez kiderül az alábbiakból.

Zsebők Lajos: Emlékszem, tavalyelőtt dobogós lett a csapatuk az ügyfél-szolgálati versenyen, legutóbb pedig megnyerték a szerelőversenyt, maguk mögé utasítva a nagyobb cégeket. Sokan meglepődtek. Mi a titkuk? Lanku Ildikó: Nincs titok. Három dolog kell hozzá. Akarni kell, vagyis: meg kell legyen hozzá az elhatározás, vagy másként a határozott szándék. Ez elég erősen megjelent nálunk, mert a szerelő kollégák ezt nemcsak lehetőségnek, de egyenesen kihívásnak tekintették, hiszen 2016-ban már a dobogó második fokán állhattak. A második a tudás, ami a már meglévő tapasztalatból és a rákészülésből áll. Tudatosan készültek rá a csapat tagjai és a felkészítést végző kollégák. Tanultak, és munkaidő után gyakorolták a szerelést a Fehérvári úti telephelyünkön. Láttam rajtuk, tudatában vannak a tétnek, és érzik magukban a tudást, ami magabiztosságot adott a verseny során. És mint mindenhez, ehhez is kellett a szerencse. Ha más nem is, de hogy jó passzban legyenek, ne tévesszenek, stb. Nagyon örültünk, hogy összejött.

Zs. L.: Ha már a szerelőversenynél tartunk, tudjuk, kétféle vélemény ütközik. Az egyik szerint az győz, aki a leggyorsabb, mert elsősorban az idő számít. A másik szerint fontosabb az időnél a minőség, a szakmaiság, ezek pedig semmiképpen sem illenek össze a kapkodással. Ön mint a következő verseny szervezője melyik véleményhez áll közelebb?

L. I.: Mindkettő számít. Szerintem az a jó szerelés, amit nem kell két év múlva újra kiásni, de azért az is igaz, nem mindegy, mennyi időre zárjuk ki a fogyasztókat. Néha nagyon türelmetlenek tudnak lenni az emberek. Ezért

igyekszünk majd olyan feladatot kitalálni, amihez jócskán kell a szakmai tudás, de az idő is számítani fog.

Zs. L.: Megvallom, ezek a versenyeredmények irányították az ÉTV és ön felé az érdeklődést. Ki az a nő, akinek a cége ilyen jó eredményeket ér el? Szóval kicsoda ön, és hogyan kezdődött?

L. I.: Miskolcon születtem, és édesapámtól kaptam az indítást a műszaki terület irányába. Ő kezdettől fogva a Borsodi Hőerőműben dolgozott, sokáig mint kazángépész, majd a pályafutása végén mint a TMK-műhely diszpécser ment nyugdíjba. Szívesen szerette a szakmáját, és lehet, hogy azért, mert fiúnak vártak, a kezdetektől belém plántálta a műszaki dolgok szeretetét. Nem volt nehéz, mert én meg kifejezetten fogékony voltam rá, hétévesen a kazánházba és a turbinákhoz jártunk kézen fogva „kirándulni”. Sokszor együtt tanultunk, ami nem elsősorban lecke-felmondást jelentett, hanem matek- és más feladatok közös megoldását. Telt-múlt az idő, és elérkezett a kérdés, hová menjek továbbtanulni. „Szakközépiskola kell, mert a gyereknek legyen egy szakmája” – mondta, de Kazincbarcikán, ahol laktunk, nem volt, csak vegyipari és egészségügyi szakközépiskola.

Zs. L.: Hát ezek közül egyik sem kifejezetten műszaki irány.

L. I.: Nem is mentem egyikbe sem. Apukám azt mondta, jól megy a matek, jó fejed van, menj inkább Miskolcra a közgazdasági szakközépiskolába. Felvettek, és bebizonyosodott, jó volt a döntés, mert jól ment a tanulás. Már itt megszerettem a gazdálkodással kapcsolatos területeket, kedvencem a könyvvitel volt.

Zs. L.: Brrrr. Annyit mondhatok, ugye, hogy tényleg sokfélék vagyunk mi, emberek. No de folytassa csak.

L. I.: Én azt hiszem, hogy az emberek életében meghatározó lehet egy-egy tanár. Velem is így volt, emlékszem, egyszer dolgozatot írtunk, és nekem négyesre sikerült, de a tanárom nem hagyta, hogy egy dolgozat

nekem ilyen „rosszul” sikerüljön. Azt mondta, óra után maradjak csak ott, és újrairatja a dolgozatot. Így is történt, és én megírtam ötösrre. Persze ennek akkor örültem, de később tudtam értékelni igazán a dolgozat újrairását, mert nemcsak ötöst kaptam ekkor, hanem egy életre szóló tanácsot, véleményt is, lehet, hogy figyelmeztetést, nem is tudom, mit. Azt mondta: neked ez a szinted, neked ezt kell teljesítened. Ez belém égett, ez munkál bennem a mai napig, és minden bizonnyal ez már így is marad.

Zs. L.: Igen, az életre szóló élmények nem feltétlenül a szikrázó tengerparton születnek.

L. I.: De ott is, vagy legalábbis a vízhez kötődően, én azt hiszem! Ezt azért mondom, mert nagyon vonzódok a vízhez, ezen a nyáron szereztem meg az ún. kedvtelési célú kiscgéphajó-vezetői jogosítványomat. A hajózáshoz kapcsolódóan volt egy nagy élményem éppen a közelmúltban.

Zs. L.: ???

L. I.: Egy szakmai csapattal hajózáztunk a Dunán, és én felmentem a parancsnoki hídra, és átvehettem a kormánykereket. A többiek nem is tudták, de én vezettem a hajót. Tavasszal kezdtem a hivatásos jogosítvány megszerzéséhez szükséges tanfolyamot.

Zs. L.: Hát, ha ezt más meséli, el sem hiszem. Elég színesre sikerült eddig ez a beszélgetés, de térjünk vissza a rendes kerékvágásba, az életúthoz. Ott tartottunk, hogy jól ment a középiskola.

L. I.: Igen, az érettségi után jelentkeztem is Budapestre a Közgazdaságtudományi Egyetem könyvvitel és statisztikatanár szakára, de nem vettem fel. Munkahely után kellett néznom, és a Borsodi Hőerőműnél – jobb híján – mint gépjármű-előadó helyezkedtem el. Nem maradtam sokáig, mivel januárban elkezdődött a Pénzügyi és Számviteli Főiskola felvételi előkészítője, és nekem budapesti állásra volt szükségem. Így kerültem a MÁV Északi Járműjavítóhoz mint főpénztáros. Azután természetesen jelentkeztem a főiskolára, ahová fel is vettek, de nem Budapestre, hanem a főiskola salgótarjáni intézményébe, ahol üzemgazdálkodást tanultam.

Zs. L.: Mindig bajban vagyok, ha ezeket a gazdasági területhez tartozó kifejezéseket hallok, mert nem tudom, pontosan mit jelentenek. Miben különbözik az üzemgazdaságtan a közgazdaságtantól?

L. I.: A közgazdaságtan oktatása inkább elméleti orientációjú, míg az üzemgazdálkodás a gyakorlatra helyezi a hangsúlyt.

Zs. L.: Akkor az ilyenekből lesznek a főkönyvelők.

L. I.: Igen, mindjárt odaérünk. Két évig jártam a főiskolára Salgótarjában, a harmadik évre átkértem magam Budapestre. Végzés után egy tanárom révén állásajánlatot kaptam a Magyar Kábelműveknél. Tulajdonképpen mindent megtanultam itt, ami a későbbiekben nagy hasznomra vált, ugyanis minden részterületen dolgoztam, és a végén átláttam az összes, pénzügyi és számviteli kapcsolatos folyamatot. Három év múlva a Kábelművek és a Siemens osztrák leányvállalata Dunakábel Kft. néven létrehozott egy új vállalkozást, és főkönyvelőt kerestek. Én is jelentkeztem, így lettem főkönyvelő.

Zs. L.: Bár a kábel már közelít a vízvezetékhez nyomvonalas létesítmény lévén, de még nem az. Miként lett vizes?

L. I.: Menjünk sorjában! A Dunakábelnél négy évig voltam, majd elmentem szülni. Jeleztem, hogy három évig otthon maradok a gyermekemmel. Már akkor megmondták, nem fognak visszavenni, így a gyes három évének le-

teltével pár hónapra egy nemesvakolatokat forgalmazó cégnél helyezkedtem el. Ekkor már Törökbálinton laktunk, ahol egy kedves ismerősöm férjétől, a törökbálinti szennyvíztisztító telep vezetőjétől hallottam 1997-ben, hogy a TÖRS Kft. (Törökbálint és Budaörs közös víziközmű-szolgáltatója) gazdasági vezetőt keres. Pályáztam, és nyertem. A mai napig ügyvezetője vagyok ennek a cégnek is. 2003-ban Budaörs új víziközmű-szolgáltatót alapított TÖRSVÍZ Kft. néven, ahol ügyvezető-helyettesként tevékenykedtem, innen kerültem az ÉTV Kft. élére 2006-ban a szakmai befektető Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. vezérigazgatójának javaslatára.

Zs. L.: Nem emlékszem, hogy találkoztam volna az engedélyesek között TÖRS Kft. nevű a céggel.

L. I.: Nem is találkozhatott, mert a cég már 2003 óta nem végez víziközmű-szolgáltatást, végelszámolás előtt áll.

Zs. L.: De három céget vezet. Mi a harmadik?

L. I.: Ez az Érd és Térsége Csatorna-szolgáltató Kft.

Zs. L.: Igen, valamit hallottam erről, de ahogy néztem az ÉTV honlapját, ott is szerepelt csatornaszolgáltatás, és az interneten semmi ÉTCS-t nem találtam. Kérem, tegyék tisztába a dolgokat. Miért van ÉTV, és miért ÉTCS, melyik mit csinál?

L. I.: 2012-ben, amikor Érd, Diósd és Tárnok szennyvízcsatornázása jelentősen bővült, az EU-s támogatás feltétele volt a három település csatornaszolgáltatásának újrapályázata és tulajdonképpen egy új cég létrejötte. Szóval két élő céget vezetek, nagyon hasonló tulajdonosi szerkezettel.

Az ÉTV tulajdonosa 74%-ban 7 önkormányzat, 20,8%-ban a Veolia VíZ Zrt., a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. pedig 5,2%-ban. Ez a cég végzi a vízszolgáltatást Érden, Diósdon és Tárnokon, míg a víz mellett Törökbálinton, Sósúton, Pusztázamoron, Herceghalmon és Remeteszőlősen ide tartozik a csatornaszolgáltatás is. Az ÉTCS tulajdonosi köre 74%-ban 3 önkormányzattól és 26%-ban az FCSM Zrt., a Veolia VíZ Zrt. és az ÉTV Kft. alkotta koncesszorok tulajdonközösségéből áll. Ez a gazdasági társaság csak csatornaszolgáltatást végez Érden, Diósdon és Tárnokon.

Zs. L.: Elege lehet, hogy bírja lelkileg, idegileg, idővel és tudásban a három céget irányítani?

L. I.: Én 21 éve, ahogy a TÖRS Kft.-hez kerültem, „be vagyok kapcsolva”. Valóban nagy a terhelés, de valahogy olyan ember vagyok, aki tudja ezt kezelni. Pedig a munkám mellett egyedül – mert időközben elváltam – felépítettem egy energiatakarékos családi házat hőszivattyús hűtés-fűtés rendszerrel, és egyre szebb a kertem is.

Én azt mondom, meg lehet találni a munkahelyi terhelés, a stressz ellenszerét. Ez pedig a rendszeres életmód, a jó időbeosztás és olyan tevékenység, ami alkalmanként kikapcsol, valamint a sok-sok mozgás. Így, amikor csak tehetem, úszni járok, és vízitornázom. Ott a kertem rengeteg virággal, és hadd dicsekedjek el, idén a helyi rózsafotó-pályázaton harmadik díjat nyertem.

Bevallom, a munkabírásom másik oka, hogy egyedül élek a fiammal, így egy „átlagos háziasszonyhoz” képest több a „szabadidőm”, amivel csak én rendelkezem. És elég gyakran rendelkezem úgy, hogy benmaradok munkaidő után is, ha szorítanak a határidők.

Zs. L.: Pedig mondják, nem jó az, ha a vezető mindent magára húz, mindenről tudni akar, és mindent maga akar megoldani. Ezzel át is evezhetünk a vezetési módszerekre. Milyen a jó vezető?

L. I.: Elsősorban olyan, aki leosztja a feladatokat, ugyanakkor közben tudja tartani a folyamatokat. Ezt én úgy csinálom, hogy a tulajdonosi elvárásoknak megfelelő célmeghatározás elsődlegesen az első számú vezetőé marad, a döntés-előkészítés – pozíciójuknak megfelelően – a beosztott vezetőké. A döntés előtt mindig meghallgatom a helyetteseim véleményét, és vagy ők győznek meg engem, vagy én őket. De a végső döntést mindig én hozom meg. Tehát szerintem egyszerre kell megosztani a teendőket, de ezzel együtt a kontroll gyakorlásához szinte mindenről tudni kell. Éppen ezért én mindent elolvasok, mielőtt döntök, vagy akár csak aláírok. Fontosnak tartom azt is, hogy átérezze minden beosztottam a saját munkavégzésében a szabadság lehetőségét és felelősségét, de azt is, hogy időben be tudjam húzni a féket, ha szükségesnek látom.

Zs. L.: Tehát feladatmegosztás, szabadság a megvalósításban és folyamatos kontroll. Még más?

L. I.: Szükséges a szabályozottság is, ami mit sem ér következetesség nélkül. Mert ha egyszer leszabályoztam, akkor úgy kell csinálni, ha pedig lehet jobban, akkor javítani kell a szabályokat.

Zs. L.: Ha már itt tartunk, tapasztalataim szerint nincs teljesen helyén a szolgáltatás makroszintű szabályozása. Én úgy látom, átfedések és túlszabályozottság a jellemző. Üzemeltetési szabályzat és üzemeltetési utasítás készítését jogszabály írja elő ugyanúgy, mint a vízbiztonsági terveket. Van még minőségirányítási rendszer, ami nem kötelező, de szinte mindenhol bevezették. Ez már önmagában túlszabályozottságot jelent, de még vannak különböző szintű technológiai utasítások és üzemeltetési előírások is. Ennek az a következménye, hogy egyes szabályozások eljelentéktelenednek, csak papíron működnek, és a szolgáltatás a napi rutin szintjén (néhol meglehetősen alacsony szintjén) történik. Ön miként látja ezt?

L. I.: Mindennek a maga helyére kell kerülnie. Én nagyon fontosnak tartom a fő tevékenységekre vonatkozó üzemeltetési szabályzatokat, ami nálunk most készült el az új jogszabályi előírásoknak megfelelően. Egy a vízellátásra és egy a csatornaszolgáltatásra. Az üzemeltetési utasítások az egyes ellátórendszerekre vonatkoznak, a technológiai szintű szabályozást a főmérnöki utasítások biztosítják. A vízbiztonsági terv a veszélyek és kockázatok feltárására, a megelőző és helyesbítő tevékenységek elvégzésére szolgál az ivóvíz-szolgáltatás speciális „szabályzataként”, a felelősségi körök pontos meghatározásával. Az ISO-eljárások utasításai teszik kerek egészé a rendszert. Igaz, lehetne egyszerűbb, de működik így is.

Zs. L.: Jó, akkor folytassuk a vezetői módszerekkel!

L. I.: Én nagyon azon vagyok, hogy a munkatársaimat önálló gondolkodásra és a belső összefüggések megértésére, ezáltal hiányzó puzzle nélküli anyagok elkészítésére bírom, ne csupán valamiféle végrehajtásra. Ennek érdekében az írásos anyagaikat szinte soha nem javítom a Word korrektúrájával. Egyszerűen fogom a piros tollamat, és az észrevételt írom le, nem pedig a helyes megoldást. A következő az ösztönzés fontossága. Mivel az anyagi ösztönzés terén meg van fogva a kezünk – hiszen a lehetőségeink erősen korlátozottak –, még nagyobb figyelmet igyekszem fordítani az erkölcsi oldalra. Magam részéről is megadom a tiszteletet mindenkinek, és ezt várom el mindenkitől. Nekem mindig nyitva áll az ajtó minden munkatársam előtt. Utoljára maradt, pedig éppolyan fontos, mint a többi, hogy nem engedek a halogatásnak, a határidőket szigorúan betartatom.

Zs. L.: Én meg nem tudom megállni, hogy ne tegyem hozzá, hogy ha valamit érdemes megcsinálni, azt érdemes jól megcsinálni. Kanyarodjunk vissza ahhoz, amikor azt firtattam, hogy győzi lelkileg, idegileg és idővel a rengeteg feladatot, gondot. Most azt kérdezem, műszaki oldalról hogyan győzi tudással, hiszen üzemgazdász?

L. I.: A legfontosabb, hogy nagyszerű kollégáim vannak magas szintű szakmai tudással és tapasztalattal felvértezve, és, mint már mondtam, nem akarok mindent magam megoldani. Másrészt 21 éve a víziközmű-szolgáltatásban dolgozom, és mint érzékeltettem, eléggé fiús vagyok ilyen téren, ragadnak rám a műszaki dolgok. Harmadrészt pedig – külön engedéllyel – elvégeztem a bajai Eötvös József Főiskola (most már NKE) vízellátás-csatornázás szakmérnöki másoddiplomás képzését. De mert megelőzte a kocsit a lovat, most végzem az alapképzést ugyanott, a környezetmérnöki szakon.

Zs. L.: Ezek szerint érdekli a környezetvédelem, a fenntarthatóság. Beleértsem a klímaváltozást is? Ha igen, milyennek látja az ágazat szerepét a jövőt illetően ebből a szempontból?

L. I.: Én azt gondolom, a víziközmű-szolgáltatóknak egyre inkább bele kell érteniük a fenyegetettség, a kitétségek és a veszélyek közé a klímaváltozást. Én különösen érzékeny vagyok erre. A vizes hatásoknál maradvány általánosságban, az egy borzasztó dolog, hogy amikor nem kéne, sok a csapadék, a belvíz, az árvíz. Küzdünk, hogy megszabaduljunk tőle, és amikor jön az aszály, akkor sopánkodunk. Még többet kell tenni a

vízvisszatartásért, és települési környezetben ezt a feladatot mi, víziközmű-szolgáltatók sem fogjuk megúszni. Folytathatjuk, milyen gondokat jelent a záporok alkalmával a szennyvízcsatornába bejutó csapadékvíz a kiöntésekkel és a szennyvíztisztító telepeken a felborított biológiai folyamatokkal, de a sűrűsödő hőségriadók környékén egyre gyakrabban gyűlik meg a bajunk a szaghatással a berohadt szennyvíz miatt. Vizes oldalról egyes helyeken a vízhőmérséklet emelkedése okozhat bakteriális gondokat. Középtávon veszélyeztetettek lehetnek a parti szűrésű kutak, elsősorban vízminőségi oldalról, de hosszú távon kérdésessé válhat a mélységi vizek utánpótlódása is.

Zs. L.: Említette, műszaki dolgokba nem feltétlenül szól bele, de mondjuk az értékesítési veszteség az ivóvíznél olyan problémahalmaz, ami egyszerre kíván gazdasági megfontolásokat és műszaki lépéseket.

L. I.: Igen, ez egy olyan probléma, ami gondot okoz nekünk is. A mérők manipulálását mi jó pár évvel ezelőtt már kizártuk egy, a kollégáim által kitalált és szabadalmaztatott plombával, hivatalos nevén „biztonsági doboz fogyasztásmérőkhöz”, ami a mérőt úgy veszi körbe, hogy lehetetlen hozzáférni úgy, hogy ne maradjon a manipulálásnak nyoma. A veszteség másik lényeges okozója a szabálytalan közműhasználat, a megkerülő vezeték, az udvari kutak vízének bevezetése, amit több ellenőrzéssel lehetne kiküszöbölni, és amire nincs elégséges kapacitásunk. Viszont a csapadécsatornák illegális bekötését a szennyvízcsatornába szigorúan ellenőrizzük. Ezt azért tehetjük, mert viszonylag kicsi az élőmunkaigénye, és nem kell bejutni az ingatlanra. A harmadik legfontosabb tényezője a veszteségnek az ellátórendszerek állapota. Ezzel erősen birkózunk, tavaly vettünk egy 3 frekvenciás talajradart, de továbbra is igyekszünk éjszakai zónaméréseket is végezni. Ehhez minden évben külön ütemtervet állítunk fel, de bevallom, a nekünk is nehézséget okozó munkaerőhiány miatt nem tudjuk tartani. Ezt figyelembe véve azt gondolom, ha nem áll rendelkezésre már rövid-, illetve középtávon elegendő pénz a rekonstrukciókra, a vízvesztés drasztikusan növekedhet, és ennek megelőzésére a hibafeltárások és hibajavítások jelentősége tovább fog nőni.

Zs. L.: Miként látja a szolgáltatás színvonalának fejlődését, mindent beleértve? Úgy is kérdezhetem: mit jelent nekünk az innováció?

L. I.: Amennyire én rálátok, többnyire csak vágyakat, hiszen napi gondok megoldásában vész el az energiánk. Pedig ez az ágazatra nézve újabb lemaradást jelent.

Zs. L.: Említette a sanyarú munkaerő-ellátottságot. Önök miként próbálják ezt orvosolni?

L. I.: Próbáljuk, próbáljuk, de alig tudjuk. Béreinkkel az ágazaton belül a középmezőnyben vagyunk, de ez itt, az agglomerációban kevesebbet ér, mint sok más helyen az országban. Az ÉTV 221 aktív munkavállalójából 124 a szellemi és 97 a fizikai dolgozó. Az előbbieknél főleg az ügyfélszolgálaton nagy a fluktuáció. A fizikaiaknál a már korábban megüresedett helyek betöltése szinte lehetetlen. Az ideai bérfejlesztéssel elsősorban a fiatal fizikai munkavállalókat – döntő többségében a kulcsfontosságú vízhálózati szerelőinket – tudtuk megtartani. Azonban a négy éven belül nyugdíjba menő, szakmai tapasztalatukat magukkal vivő munkatársakat nem tudom, hogy fogjuk pótolni. Ezért is tartom fontosnak a már emlegetett erkölcsi megbecsülést. Ide tartozik, hogy az ember belül is el kell, hogy döntse, mit számítanak az anyagiak, és mennyit az erkölcsi elismerés. Ezért és azért maradtunk, maradnak sokan az ágazatban, mert erős a hivatástudat, és sokakban munkál a szolgáltatási tevékenység iránt érzett alázat. Egyszerűen szeretjük a cégünket, és kötődünk a kör-

nyezetünkhöz, a munkánkhoz és az önkormányzatokhoz is. Jól példázta ezt, hogy mivel idén vagyunk 25 évesek, ennek tiszteletére minden településünkön emlékfát ültetünk az önkormányzatainkkal közösen. Ma is lesz egy ilyen esemény, éppen itt Érden, az interjú után vár a polgármester úr faültetésre.

Zs. L.: Nézzük most a gazdálkodást. Efelől közelítve hogy néz ki a cég?

L. I.: Sajnos a működésünk a jelenlegi feltételrendszerben már középtávon is fenntarthatatlan.

Zs. L.: Mit tudnak tenni?

L. I.: Amíg csak vannak költségoptimalizálási lehetőségeink, mindenképp ezeket kell „hadrendbe állítani”, de ugyanilyen fontos minden forintot megfogni árbevételoldalon is. A felhasználók persze már elég tudatosak, és küzdenek a különböző jogi lehetőségek megragadásával, pl. visszamenőleges kiszámlázás esetén, de ugyanilyen fontos, hogy a mi mérnökeink szakmai tudását is megfizessék, pl. a tervezők előzetes

informálódás esetén. Aztán ha már mindent kimerítettünk, és mielőtt ellehetetlenülne a szolgáltatás, a tulajdonosokat kellene kérni, hogy biztosítsák a működéshez szükséges pénzeszközt. De remélem, ez nem fog bekövetkezni!

Zs. L.: Tehát valaminek történnie kell. El tudja képzelni, hogy valahogy mégis kivezetik a közműadót, és talpra áll az ágazat, vagy az áfát 5%-ra csökkentik? Mert az, hogy a rezsicsökkentést érvénytelenítik, totálisan kizárt. Vagy a díjemelést segíthetne, esetleg valamilyen támogatás?

L. I.: Én azt látom, többszöri próbálkozásunk ellenére sem sikerült a közműadót kivezetetni, és kétséges, hogy menni fog. Ha belegondolunk, az így itt maradó 14-15 milliárd forintból nem is lehet az ágazat gondjait megoldani, a baj sokkal nagyobb. Úgy gondolom, előbb-utóbb fel kell vállalni a díjemelést. Ez azért is indokolt, mert az átlagos vízdíj az átlagos háztartási kiadások 2-3%-át teszi ki, míg ez az EU átlagában 3,5-4,5%. De ha onnan közelítünk, hogy az elmúlt években jelentősen növekedtek a háztartások jövedelmei, az azt jelenti, hogy a teherviselő képességük is növekedett.

Ha összehasonlítjuk a vízdíjat más – nagyon sokszor feleslegesen megvásárolt – árucikk árával és árnövekedésével, akkor is azt látjuk, valami nincs rendben. Azt is tapasztaljuk, hogy a palackozott vizek egyre növekvő fogyasztásával leértékelődött maga az ivóvíz, és ezt a leértékelődést tovább erősíti az, hogy relatív értelemben egyre olcsóbb. Az ivóvízzel együtt persze társadalmi szinten leértékelődött maga a víziközmű-szolgáltatás is, vagyis a mi tevékenységünk. Vissza kell állítani a víz értékét, és meg kell értetni az emberekkel, ez a szolgáltatás ennyibe kerül.

Zs. L.: Kétségtelenül indokolt a díjemelés, legyen úgy, hogy a döntéshozók ezt mihamarabb belátják, de azért vannak kétségeim. Esetleg az alaptevékenységen kívüli egyéb tevékenység nyeresége képes kompenzálni a veszteségeket?

L. I.: Valamilyen mértékben átmenetileg segíthet, de nagyon különbözőek a cégek ilyen képességek és a piaci lehetőségek tekintetében. A szolgáltatáshoz sincs elég szakképzett munkaerő, nemhogy a vállalkozáshoz, a versenyképességről nem is beszélve.

Azonban rá vagyunk kényszerítve, hogy mindent megragadjunk, így magunk végezzük a mellékművek cseréjét, bér munkát vállal az akkreditált laborunk, vállaljuk a vízmérőhelyek téliesítését, stb. Tehát mi is igyekszünk, de messze nem elég az így elért nyereség az alaptevékenység veszteségének kompenzáálására. Általános és tartós megoldásként azért sem tartom megfelelőnek az egyéb tevékenységek nyereségéből való „kompenzálat”, mert egy ilyen alapvető szolgáltatást nem szabad kitenni ilyen függőségre.

Zs. L.: Én azt gondolom, hogy így végigsorolva a lehetőségeket – amennyiben „lehetőség” kifejezéssel illetjük a felsorolt elvi megoldásokat –, elég nagy esélye van valamilyen támogatási rendszer bevezetésének. A vízdíj marad alacsony szinten, de a szolgáltatás támogatottá válik. A felhasználók továbbra is élvezhetik az alacsony díjakat, a szolgáltatók pedig képesek lesznek veszteség nélkül gazdálkodni, szolgáltatni.

L. I.: Ezzel két baj van. A nagyobb, hogy a támogatás eltéríti a díjakat a tényleges költségektől, ami egyenlőtlen forráselosztáshoz vezethet a szolgáltatókat tekintve, és akár pazarláshoz a szervezeten belül. A másik, hogy – tudomásom szerint – központi költségvetési forrásból az EU-s normák miatt nem is támogathatók az önkormányzati tulajdonú cégek.

Zs. L.: Hm. Lehet, hogy ez a gond vezet majd az állami szerepvállalás növeléséhez, hogy valamiféle központosításra kerüljön sor? Tényleg, mi a véleménye a szolgáltatók tulajdonlásában meglévő kettősségről? Arról, hogy vannak állami és önkormányzati cégek?

L. I.: Bocsánat, hármasságról kell beszélni, hiszen négy cégben – a mieinkben is – külföldi szakmai befektető is résztulajdonos. Erről azt gondolom, hogy önmagában ez egyáltalán nem baj, de a működési feltételeknek egységesnek kellene lenniük.

Zs. L.: Önökre is vonatkozik a külföldi tulajdonosok által diktált feszesebb működés?

L. I.: Igen, pontosan úgy, mint a két nagy cégre.

Zs. L.: De tudjuk, önök a legkisebbek. Ez mit jelent számokban?

L. I.: Azt, hogy az ÉTV Kft. felhasználói egyenértéke 82 ezer, az ÉTCS-é 39 ezer.

Zs. L.: Hogyan kaphattak működési engedélyt, amikor a minimális feltétel 150 ezer?

L. I.: A víziközmű-szolgáltatási törvény szerinti nemzetközi beruházás-védelmi szerződés figyelembevételével, ami a két cég esetében fennáll.

Zs. L.: Befejezésül szokás szerint következzenek: mit csinál, ha nem a cég gondjaival foglalkozik?

L. I.: Ha csak tehetem, „dinamikus sétára” indulok. Nem futok, de igen jó tempóban megyek, és, mint már korábban mondtam, nagyon sokirányú az érdeklődésem, és minden apróbb dologból, tevékenységből energiát tudok meríteni, ha örömmel teszem, vagy élményt nyújt. Esténként regényeket olvasok, főleg a történelmi tárgyúak fognak meg. Van egy nagyfiám, aki keresi a helyét a világban. Még itthon van.

Ha egy szép helyre utazhatok, amit szintén szeretek, időnként velem tart. Szívesen megyek leginkább könnyűzenei koncertekre, mert nagyon szeretem a zenét. És ahogy már a beszélgetésünk elején említettem, ott a ház, a kert a rengeteg virággal, a víz az úszással és a hajózással. Sohasem unatkozom, a munkám mellett – amit szeretek – élvezem az élet szépségeit is.

Zs. L.: Köszönöm az interjút.

Johann Wolfgang
von Goethe
**Szellemek éneke
a vizek felett**

Az emberi lélek
A víznek mása.
Mennyekből jön le,
Mennyekre száll föl,
S a földre vissza
Kell jönnie ismét
Váltva öröklön.

A szikla falán ha
Leömlik a kristály
Sugár magasból,
Párázó habbal
Porzik alá
S a síma szirttől
Enyhén fogadva,

Felhőlepelben
Halkan zúgva
Omlik a mélybe.

Ha bércz-fokokba
Ütközik árja,
Haragos tajtékkal
Serczeg alá
Fokról-fokra.
A sík mederben,
A völgy mezőin
Lassan hömpölyg
S a síma tóban
Mind az éji csillag
Fürösztí arczát.

A szél a hullám
Hő szeretője.
Fenekig fölkarja
Tajtékra szítja.

Oh emberi lélek!
Hogy hasonlítsz a vízhez,
Oh emberi végzet!
Hogy hasonlítsz a szélhez!

fordította: Dóczy Lajos